

Tomáš HUNČOVSKÝ, *Spory mezi lhenickými měšťany v 18. století*, České Budějovice 2013, (bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 71 s. včetně příloh.

Posudek oponenta bakalářské práce

Bádání o dějinách měst představuje jednu z velmi vděčných oblastí domácí historiografie, a to zejména v oblasti studia městských správních mechanismů a městského práva, včetně jeho praktického uplatňování a naplňování. Bakalářská práce Tomáše Hunčovského *Spory mezi lhenickými měšťany v 18. století* k podobně zaměřenému studiu rovněž přispívá, a to v poměrně značné míře.

Autor využil podrobné znalosti místa, neboť Lhenice jsou jeho domovskou obcí, a zaměřil se na pramenný výzkum dokumentů z městského archivu tohoto schwarzenberského městečka, které jsou uloženy hlavně v SOkA Prachatice. Využil větší množství vydaných, ale zejména nevydaných pramenů, stejně jako příslušné odborné i regionální literatury. Výsledkem jeho úsilí je studie, která nejen přibližuje přehledně dějiny městečka Lhenic od jeho prvopočátků až do poloviny 19. století, ale především vysvětluje základní mechanismy fungování místní správní organizace a zejména městského soudu v předjosefinském období.

Třebaže se jedná v první řadě o práci z dějin městské správy, je třeba pozitivně hodnotit i to, že se autor nezaměřil jen na úzce specializované téma, nýbrž naznačil mnoho možných směrů a cest dalších výzkumů. Mám na mysli jeho postřehy z dějin každodennosti malého vrchnostenského města, z dějin mentalit, kdy upozorňuje na některé vzorce chování místních obyvatel, na jejich odlišné reakce na stejné podněty, na přístup místního faráře přivolaného v noci k domněle mrtvému delikventovi uvřazenému do místního „arrestu“, ale také na odlišnosti v postupu rady při posuzování případů, které jí mohly v očích veřejnosti „uškodit“ atp. O některých závěrech autora by se sice dalo diskutovat, ale vzhledem k úrovni jeho práce předpokládám, že by to byla diskuze zajímavá, plodná a přínosná. Např. o tom, jak se ve městě velikosti Lhenic tvořilo to, čemu jinde říkáme „radní oligarchie“ nebo „městská elita“, o tom, zda městečko této velikosti bylo vůbec ještě po polovině 18. století schopno vygenerovat ze svých řad dostatečný počet rodin a osobností, které se mohly v radě uplatnit (i vzhledem k rostoucím požadavkům na vzdělání, včetně odborně zaměřeného právního), anebo o tom, zda a nakolik cechovní organizace představovala pro rozvoj řemesel ve studované době přínos nebo naopak brzdu atd.

Za velmi zdařilou považuji pasáž o jednotlivých sporných soudních kauzách, k nimž ve Lhenicích došlo v letech 1733-1775. Tato část práce je logicky rozvržena podle typů soudních řízení na věci trestní a civilní a v jejich rámci na podrobněji dělené sporné záležitosti z hlediska věcného obsahu (podle výsledků bádání T. Siglové aj.). Velmi oceňuji zejména způsob práce s hlavním pramenem – manuálem lhenického městského soudu – jehož využití

považují za takřka vzorové. Citace z originálního textu pramene jsou zde využívány zcela adekvátně a více méně jako dokreslení vlastních autorových závěrů, k nimž na základě studia tohoto a dalších pramenů dospěl. Více pozornosti mohl snad věnovat vlastnímu způsobu, jakým studovaná kniha vznikala, což však je postup směřující více do oblasti diplomatického bádání. Nicméně přehled městských písařů činných ve Lhenicích ve studovaném období by tak získal i jistý hlubší podtext, který by blíže osvětlil písařovu funkci právě v soudní oblasti. Zajímavý fakt, že se vždy jednalo o místní učitele v městské škole, autor bohužel nijak nerozvádí ani blíže nevysvětluje. Za pokus by jistě stálo i zjištění – např. na základě matrik – zda se v jejich případě jednalo o místní rodáky anebo zda byli s místní společností propojeni i jinými vazbami atp. Ale tyto mé poznámky je třeba brát spíše jako doporučení než výtky, protože právě kvalitní práce k dalším úvahám svádí.

Práce nepostrádá ani všechny ostatní nezbytné náležitosti jako je soupis použitých pramenů a literatury a také velmi zdařile zpracované tabulky v přílohách, které usnadňují orientaci v jednotlivých případech a konkretizují některé pasáže, v nichž autor dosažené výsledky pouze sumárně shrnul – což však zcela stačilo.

Bakalářská práce Tomáše Hunčovského představuje zdařilý pokus o studii z raně novověkých správních dějin. Zejména metodologický přístup autora ke zkoumané problematice je třeba hodnotit jako propracovaný a zdařilý. Práci proto ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **v ý b o r n ě**.

Pelhřimov, 14. srpna 2013

Mgr. Lenka Martínková, Ph. D.